

NOTA

LEUVEN – J.-P. MINCKELERSSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

AUGUSTUS 2020

Titel

Nota. Leuven – J.-P. Minckelersstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten,
Evelien Audenaert en Kevin Bouckaert

Projectnummer

2020C187

Plaats en datum

Kortenaken, augustus 2020

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2020C187
ISSN 2034-5615

© 2020 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksoopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>9</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>11</i>
3	Bureauonderzoek	14
3.1	<i>Inleiding</i>	<i>14</i>
3.2	<i>Resultaten bureaustudie</i>	<i>14</i>
4	Assessment proefputten	16
4.1	<i>Methode en technieken</i>	<i>16</i>
4.2	<i>Strategie</i>	<i>18</i>
4.3	<i>Resultaten proefputtenonderzoek</i>	<i>21</i>
4.4	<i>Interpretatie van het onderzocht gebied</i>	<i>27</i>
4.5	<i>Potentiële kennis en waardering</i>	<i>29</i>
5	Interpretatie van de archeologische site	30
6	Samenvatting	30
6.1	<i>Voor een gespecialiseerd publiek</i>	<i>30</i>
6.2	<i>Voor een niet-gespecialiseerd publiek</i>	<i>30</i>
7	Bibliografie	31
8	Figurenlijst	32
9	Plannenlijst	33
10	Fotolijst	34
	Plannen	35
	Sporenlijst	37
	Vondstenlijst	37

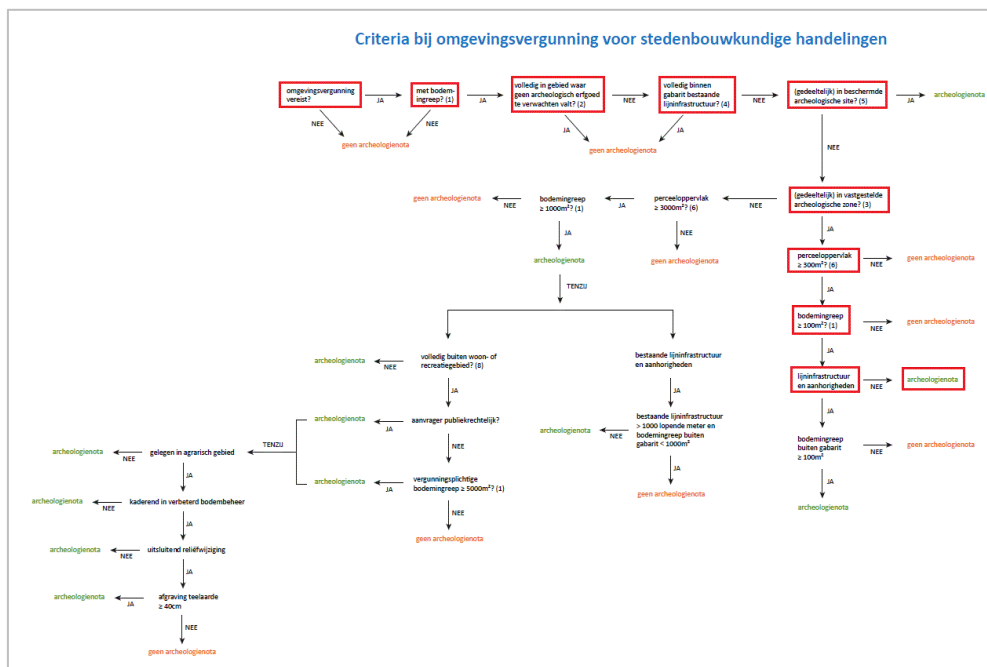
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

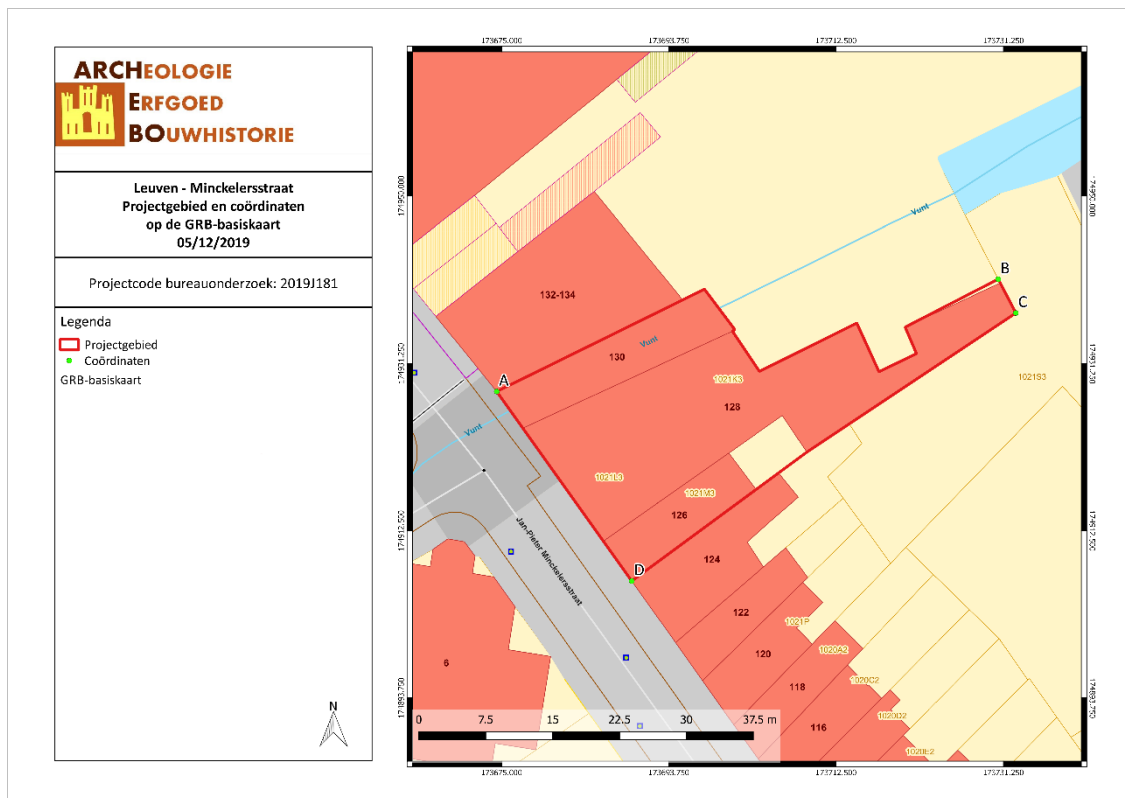
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor het terrein ter hoogte van Jan-Pieter Minckelersstraat 126, 128 en 130 in Leuven (Vlaams-Brabant). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing en constructies slopen en verhardingen opbreken. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden. Achter het nieuwe gebouw zal een terras aangelegd worden en worden een tuin, fietsenstalling en vuilnisopslagruimte voorzien. Langs het gelijkvloers zal een wandelpad lopen dat leidt naar de tuinzone en fietsenstalling. De Vunt zal binnen het projectgebied weer opengelegd worden. Het noordoostelijke deel van het projectgebied zal bestaan uit een wilde bloemenweide. Het projectgebied ligt binnen de historische stadskern van Leuven (vastgestelde archeologische zone) en is ca. 786,36 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in december 2019 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Uit deze bureaustudie is gebleken dat het uitvoeren van een vooronderzoek met behulp van proefputten wenselijk was. Dit vooronderzoek werd uitgevoerd door ARCHEBO bvba. Voorliggende nota is hiervan het verslag.

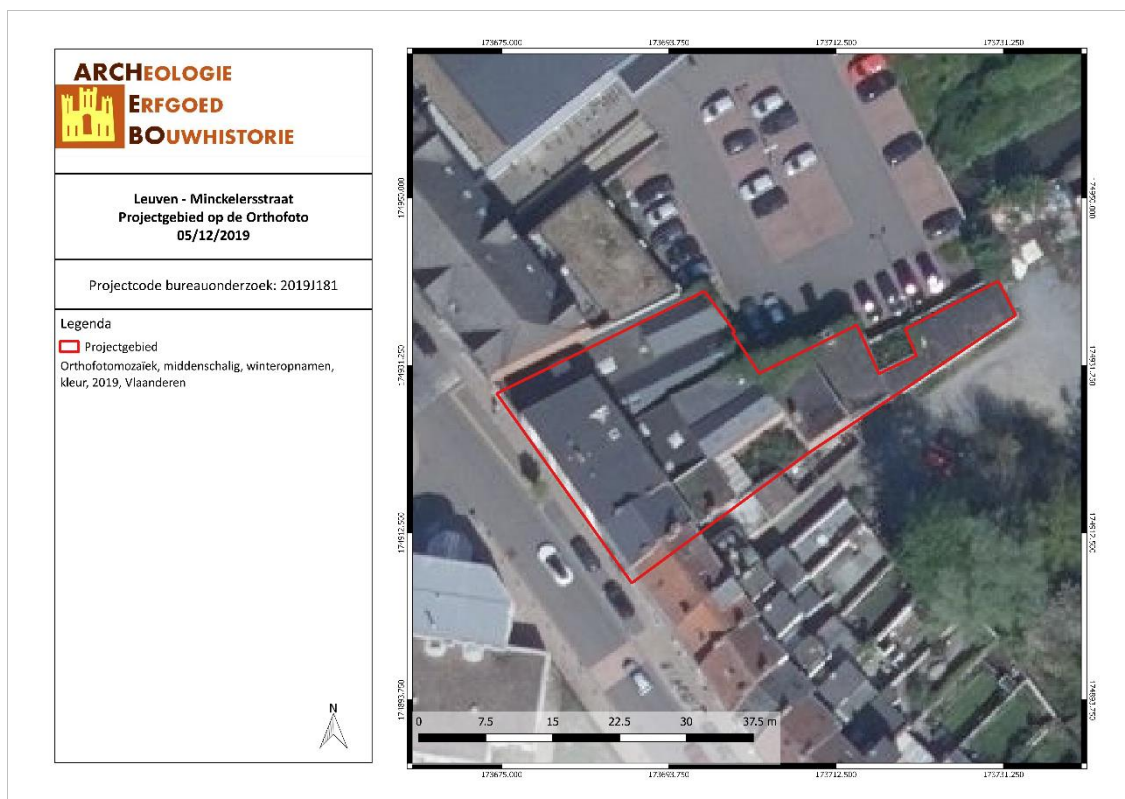
Administratieve fiche			
Naam site:	Leuven - Minckelersstraat		
Onderzoek:	Nota met ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Leuven, Jan-Pieter Minckelersstraat 126-128-130		
Kadaster:	Leuven, afdeling 1, sectie A, perceelnummers 1021K3, 1021L3, 1021M3 en 1021T3 (deel)		
Coördinaten:	A	X	173674.447
		Y	174928.099
	B	X	173730.667
		Y	174940.684
	C	X	173732.648
		Y	174936.901
	D	X	173689.584
		Y	174906.857
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaak		
Projectcode bureauonderzoek:	2019J181		
ID-nummer bureauonderzoek :	13224		
Projectcode proefputtenonderzoek :	2020C187		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	ARCHEBO bvba (tijdelijk)		
Grootte projectgebied:	Ca. 786 m ²		
Uitvoeringsperiode:	25 augustus 2020		
Reden van de ingreep	Slopen huidige bebouwing, optrekken nieuw gebouw, aanleg terras, tuin en wandelpad, bouw fietsenstalling, vuilnisopslagruimte en openleggen Vunt.		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze nota is een archeologische evaluatie van het terrein.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, slopen, woongebied, historische stadskern Leuven, nota, proefputten, ...		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskaarten en luchtfoto's.

LEMI/19/12/05/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2019)

LEMI/19/12/05/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en te beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Op basis van het bureauonderzoek werd geconcludeerd dat er proefputten uitgevoerd diende te worden op het terrein en dit na de sloop van de huidige bebouwing. Het doel hiervan is inzicht te verschaffen in de volledige stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Het heeft tot doel de verwachting en gaafheid in te schatten van de archeologische verwachting opgesteld in het kader van de archeologische bureaustudie, alsook eventuele indicaties aangeven van hoeveel archeologische niveaus voorkomen en op welke diepte. Het doel is dan om tot een waardestelling te komen en uitspraken te kunnen formuleren over de behoudenswaardigheid van de vindplaats. Onderstaande nota geeft het resultaat weer van deze proefputten. Deze nota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN ¹

Archeologisch onderzoek kan pas uitgevoerd worden na de sloop van de bestaande gebouwen. De nutsleidingen zijn eveneens nog aanwezig en bevinden zich op een ongekende locatie en houdt hierdoor een veiligheidsrisico in. De sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige bebouwing mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

Doelstelling van een vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van proefputten en proefsleuven is nagaan of archeologische niveaus aanwezig zijn in het onderzoeksgebied, op welke diepte deze aanwezig zijn en het potentieel op kennisvermeerdering bepalen. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van de versturende impact van de geplande werken op het onderzoeksgebied.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld: ²

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*

¹ Claesen J. et al 2019a, pp. 7

² Claesen J. et al 2019b, pp. 7

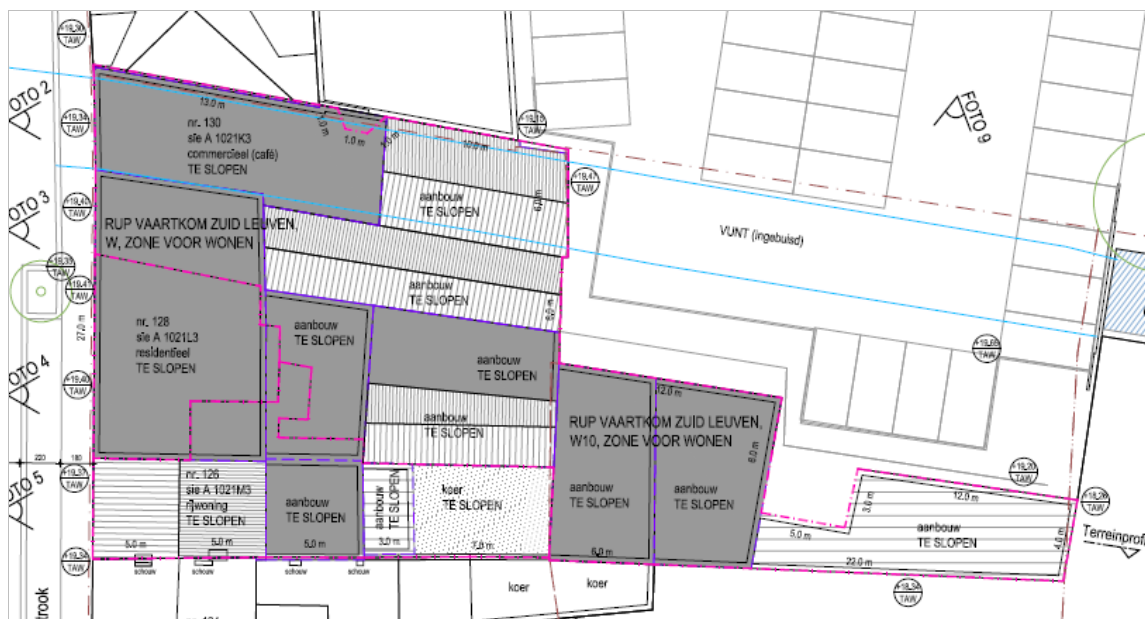
- Zijn er nog archeologisch relevante niveaus aanwezig?
- Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte? Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig? En hoe onderscheiden ze zich?
- Kan er een uitspraak gedaan worden over de indeling van de stad op deze plaats?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?
- Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefputten een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de bewoners gedurende hun gebruikperiode?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de ontwikkeling van Landen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Het onderzoek is succesvol indien aan al deze vragen een gepast antwoord kan gegeven worden.

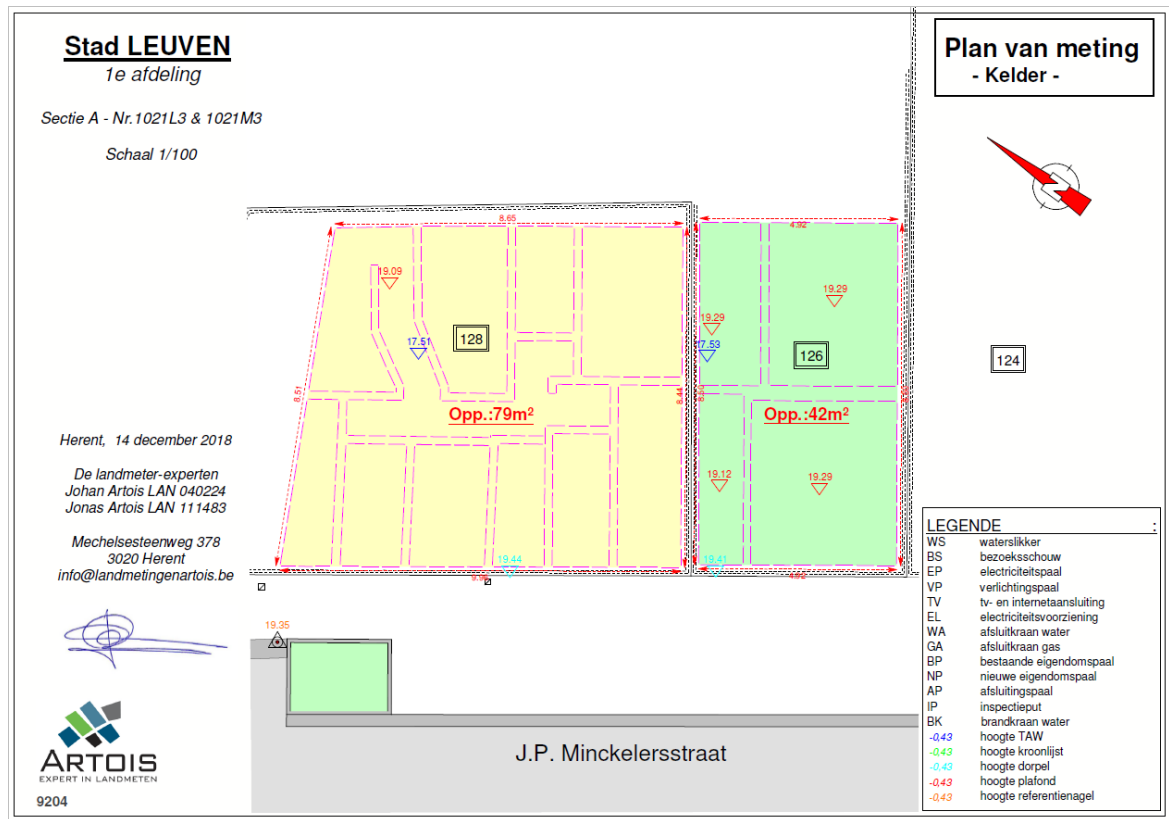
2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

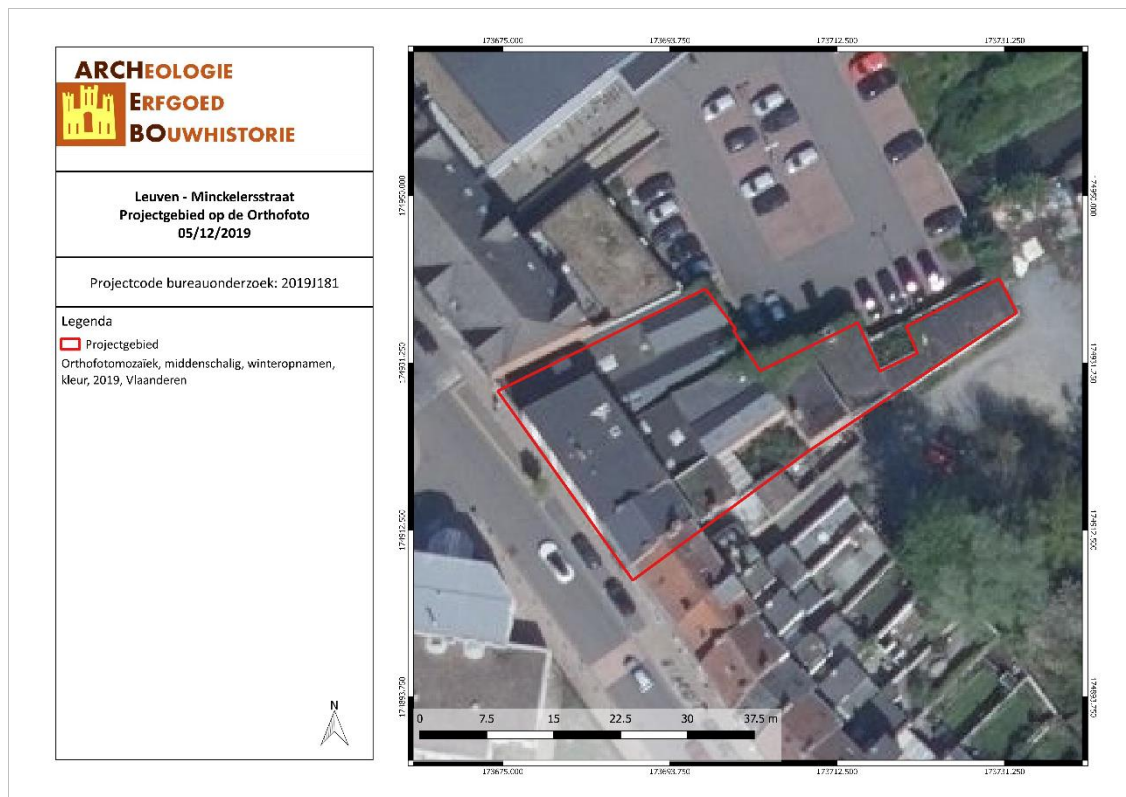
Het projectgebied ligt aan de Jan-Pieter Minckelersstraat, ter hoogte van huisnummers 126, 128 en 130, in Leuven (Vlaams-Brabant). Het terrein is momenteel grotendeels bebouwd. Het gaat om een ééngezinswoning, een appartementsgebouw en het praat- en eetcafé Palais de Buc's. In de tuin staan enkele bijgebouwen. De gebouwen 126 en 128 zijn onderkelderd. Deze kelders zitten 2m onder het maaiveld en zitten tot 8,5m diep in het perceel. Een inmetingsplan van de kelders worden weergegeven op onderstaande figuur (figuur 4). Het projectgebied ligt binnen de historische stadskern van Leuven (vastgestelde archeologische zone), tussen de eerste en tweede stadsomwalling van Leuven.

Figuur 4: Bestaande toestand (Jaspers – Eysers Architects NV, 2019)

Figuur 5: Plan met inmeting van de bestaande kelders (Artois Landmeting 2018)

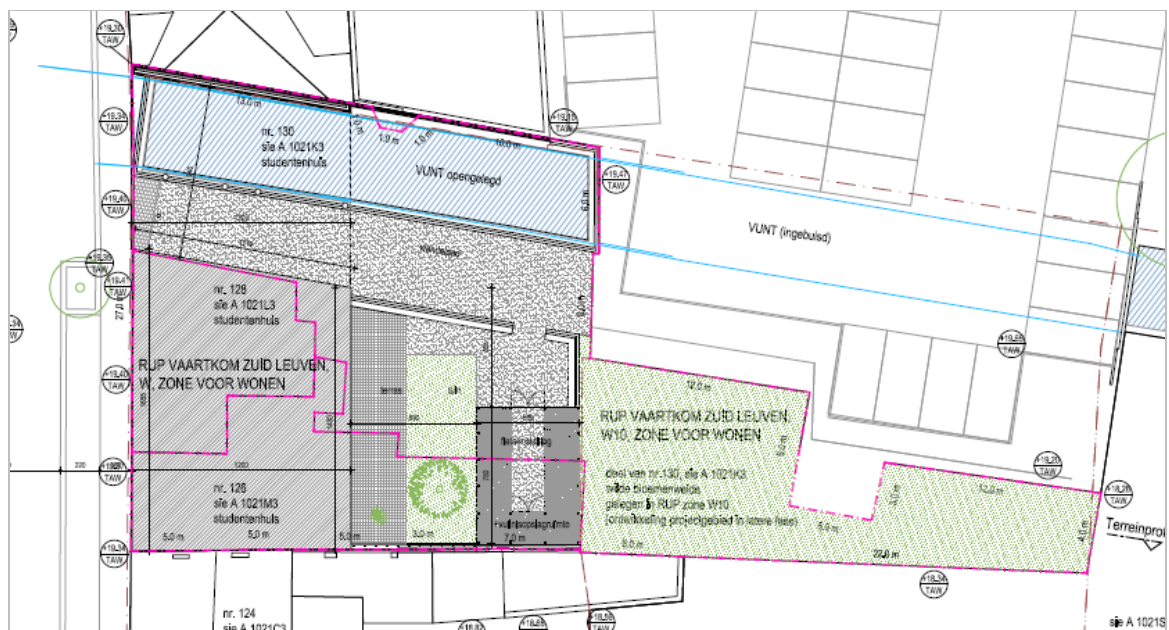

LEMI/19/12/05/3 - Digitale aanmaak

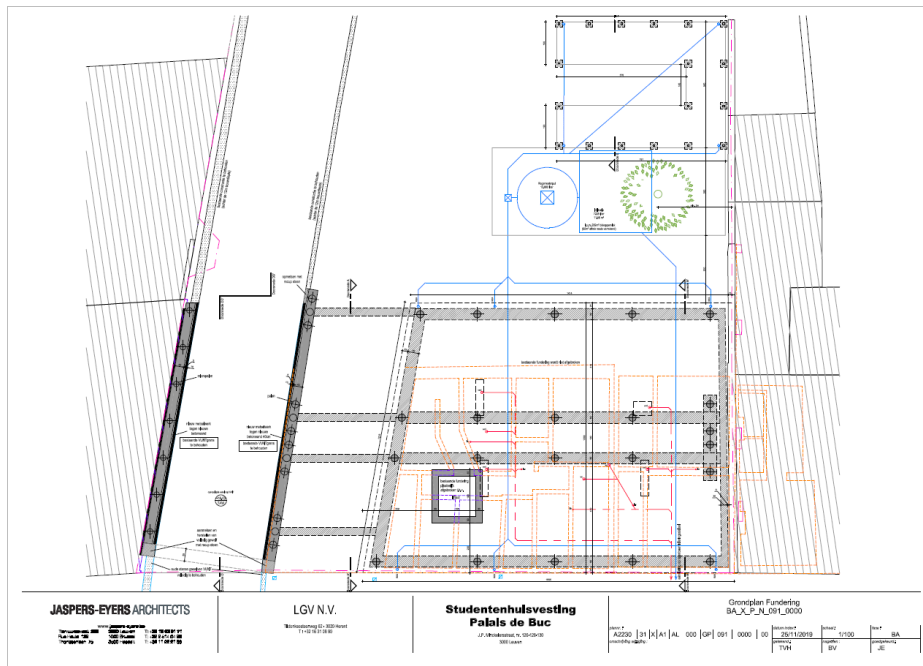
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing en constructies slopen en verhardingen opbreken. De funderingen van de gebouwen 126 en 128 worden enkel ter hoogte van de toekomstige liftkoker verwijderd, de rest blijft behouden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden. Deze nieuwe constructie zal rusten op een betonplaat (max. 80cm dikte), die dus boven de aanwezige fundering (1,93m -MV) wordt aangelegd. Deze betonplaat rust op zijn beurt op een paalfundering. De diepte van de palen is afhankelijk van de draagkracht van de grond. Aangezien de verdiepingen verder lopen, over het wandelpad en de Vunt heen, wordt er aan de noordelijk grens van het projectgebied een betonnen wand opgetrokken, als verbindingen tussen de funderingspalen en de verdiepingen. Tussen de Vunt en het wandelpad worden vier structurele kolommen aangebracht. Het nieuwe gebouw wordt voorzien van een terras en een tuinzone. Achter deze tuinzone zal een fietsenstalling en een vuilnisopbergruimte komen (verticale, houten afschutting opgetrokken rond stalen kolommen en liggers). In het achterste deel van het projectgebied (noordoosten) zal een wilde bloemenweide komen. De Vunt, die door het noorden van het terrein loopt, zal weer opengelegd worden. De betonnen wanden die nu langs de stroom opgetrokken zijn, blijven behouden en zullen voorzien worden van nieuw metselwerk. Tussen de Vunt en het gelijkvloers zal een wandelpad lopen. Dit pad zal opgebouwd zijn uit geotextiel, bedekt door een onderfundering van steenslag en een bovenste laag van okerkleurige betonklinkers, in totaal ca. 25cm dik. Het projectgebied is ca. 786,36 m² groot.

Figuur 7: Inplantingsplan (Jaspers – Eyers Architects NV, 2019)

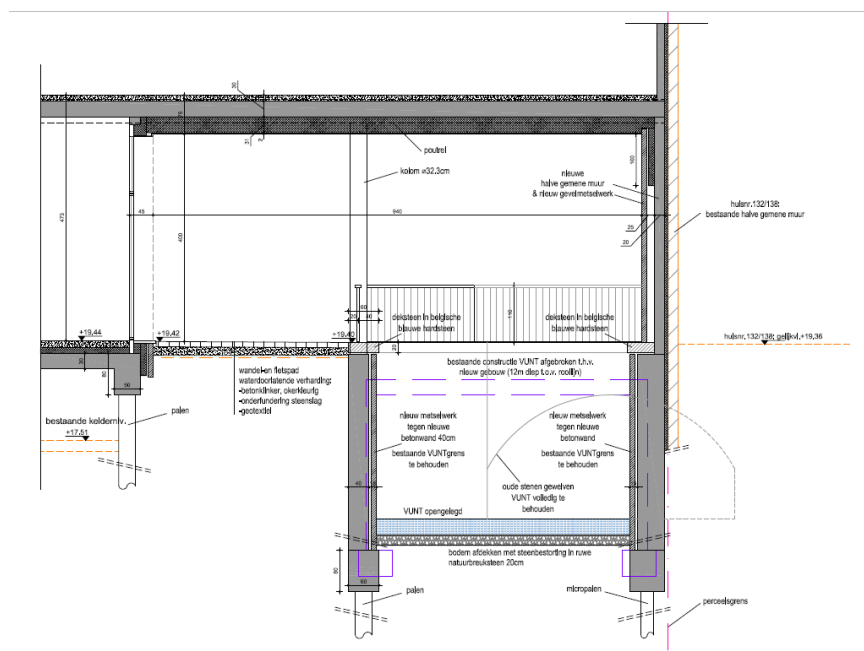
Figuur 8: Funderingsplan (Jaspers – Eyers Architects NV, 2019)

Figuur 9: Niveau 0 (Jaspers – Eyers Architects NV, 2019)

Figuur 10: Doorsnede BB (Jaspers – Eyers Architects NV, 2019)

Figuur 11: Doorsnede CC (Jaspers – Eyers Architects NV, 2019)

3 BUREAUONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van het archeologische erfgoed te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

3.2 RESULTATEN BUREAUSTUDIE

De bureaustudie (ID: 13224) werd in december 2019 uitgevoerd door ARCHEBO bvba en leverde volgend resultaat op:³

“In de dichte en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft sporen van de stadswal uit de Volle Middeleeuwen (CAI 833), een Laatmiddeleeuwse kruik in blauwgrijs aardewerk (CAI 150678), sporen van één van de 11 poorten van de stadsomwalling uit de Volle Middeleeuwen (CAI 208935, 208936, 208942), sporen van één groot 18de-eeuws huizenblok dat bestond uit 4 tot 7 particulieren gebouwen, centerend rond 2 tot 3 binnenkoeren (CAI 212750), sporen van de Laatmiddeleeuwse (tweede) stadsomwalling van de stad Leuven (CAI 207249), sporen van een Laatmiddeleeuwse stadspoort en van een Laatmiddeleeuwse waterpoort, die beide deel uitmaakten van de tweede stadsomwalling (CAI 207254 en 207255), 16de-eeuwse aardewerk scherven (CAI 150220), Middeleeuwse kuilen, muren en greppels (CAI 219490), een Laatmiddeleeuwse mozaïekvloer (CAI 150677), sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI 150555), twee houten palen uit de Late Middeleeuwen (CAI 150675), de Sint-Geertruikerkerk, sporen van een Laatmiddeleeuwse abdij, Laatmiddeleeuwse graven en kistgraven uit de Volle Middeleeuwen (CAI 161519), sporen van een niet-nader gedateerde waterput (CAI 150558), het Laatmiddeleeuws begijnhof (CAI 165401), meerdere bakstenen funderingen, een waterput en een pad in kasseien (niet nader gedateerd; CAI 210754), militaire broodovens en openbare entrepots uit de 18de eeuw en resten van een gas- en een zeepfabriek uit de 19de eeuw (CAI 221025), niet nader gedateerde bakstenen kademuren (CAI 207173), bakstenenmuurrestanten uit de Nieuwste Tijd (CAI 210770), sporen van een hertogelijke banmolen uit de Volle Middeleeuwen (CAI 162433), een Laatmiddeleeuwse kuil en greppel (CAI 211281) en een 18de-eeuwse imposante muur (CAI 160514).

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied gebouwen stonden vanaf de eerste helft van de 20ste eeuw tot nu. Dit werd achterhaald a.d.h.v. topografische kaarten uit de 20ste eeuw en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als OB (onder bebouwing). Het terrein ligt in de Dijlevallei. De Vunt stroomt door het noorden van het terrein, de Dijle stroomt ca. 50m ten noorden van het projectgebied. Het terrein ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 18 en 20 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging in een natte beekvallei is er geen specifieke verwachting naar Steentijd, gezien deze natte ligging niet interessant was voor steentijdkampementen. De aanwezig van Steentijd kan echter nooit volledig uitgesloten worden.

³ Claesen J. et al, 2017a, pp. 47-48

Gezien de ligging van het projectgebied binnen de historische stadsmuren van Leuven, is er wel een verwachting naar archeologische waarden vanaf de Volle – Late Middeleeuwen.”

4 ASSESSMENT PROEFPUTTEN

4.1 METHODE EN TECHNIEKEN

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kwam naar voren dat er een vervolgonderzoek in de vorm van proefputten noodzakelijk is.

Er wordt geopteerd voor 2 **proefputten**. De locaties werden vastgelegd op basis van de analyse van historische, cartografische en iconografische bronnen. In deze proefputten wordt de verticale en horizontale omvang van de stedelijke context geanalyseerd. Ook de aard, datering en waarde van deze context worden bestudeerd, evenals hun relatie met het landschap en de impact van de geplande werken.

Bij het bepalen van de methode en technieken worden volgende keuzes gemaakt afhankelijk van het vooronderzoek:

- Omvang van de putten
- Diepte van de putten
- Aantal putten
- Inplanting van de putten

De keuze is verder afhankelijk van volgende parameters:

- Aard ondergrond
- Doelstellingen onderzoek
- Verwachte sporen- en vondstendensiteit
- Terreingesteldheid

De concrete uitvoer van het onderzoek gebeurt conform de technische bepalingen voorgeschreven in de Code van de Goede Praktijk (8.6.3: Technische bepalingen).

Figuur 12: Proefputtenplan op satellietbeeld (ARCHEBO bvba, 2019)

Het doel hiervan is inzicht te verschaffen in de volledige stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Het heeft tot doel de verwachting en gaafheid in te schatten van de archeologische verwachting opgesteld in het kader van de archeologische bureaustudie, alsook eventuele indicaties aangeven van hoeveel archeologische niveaus voorkomen en op welke diepte. Het doel is dan om tot een waardestelling te komen en uitspraken te kunnen formuleren over de behoudenswaardigheid van de vindplaats.

Het archeologisch onderzoek met proefputten wordt uitgevoerd door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Volgens de vigerende Code van Goede Praktijk dient bij dit soort van onderzoekstechniek de dekkingsgraad en inplanting van die aard te zijn, dat ze volstaan om voldoende gefundeerde uitspraken te doen over de rest van het terrein. Hierbij wordt in regel de volledige stratigrafische sequentie onderzocht. De diepte van de proefput omvat alle aanwezige sporen, voor zover dit relevant is voor de vraagstellingen van het onderzoek. De diepte van de aan te leggen vlakken wordt bepaald tijdens het veldwerk zelf, eventueel aangevuld met lokale boringen indien nodig. Na het opgraven van elk vlak wordt geverifieerd, op basis van de vaststellingen uit de putwanden en door middel van lokale verdiepingen van het opgravingsvlak, of er zich dieperliggende niveaus met archeologische sporen of vondsten voordoen. In voorkomend geval wordt een nieuw opgravingsvlak aangelegd en onderzocht. Indien de diepte van de proefput de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie niet bereikt worden, worden per proefput enkele boringen of sonderingen tot in de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie geplaatst om de stratigrafie in kaart te brengen.

De onderzoeksvragen, zoals gesteld in punt 1.5 Onderzoeksvragen, moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden.

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud *in situ*. Om te bepalen of het onderzoeksdoel is bereikt, gebruikt de erkende archeoloog de volgende criteria:

1. Oppervlaktecriterium

Aangezien het principe van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek gebaseerd is op een statistische manier van werken is het van belang dat een voldoende ruime dekking wordt verkregen. Bovendien is het van belang dat de spreiding van de sleuven over het hele terrein gewaarborgd wordt zodat uitspraken kunnen worden gedaan over het hele terrein.

2. Inhoudelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden voldoende onderzoeken zodat uitspraken kunnen worden gedaan over onder meer datering, interpretatie en onderlinge samenhang van sporen.

3. Ruimtelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden zodanig onderzoeken dat hij een uitspraak kan doen over de ruimtelijke spreiding van één of meerdere archeologische vindplaatsen in het plangebied.

Het voorgesteld onderzoek wordt als succesvol beschouwd en mag afgerond worden wanneer aan de volgende criteria voldaan is: beantwoording van de onderzoeksvragen, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een vindplaats en in het geval van de aanwezigheid van een vindplaats, een gedetailleerde waardering opstellen en een duidelijk beeld scheppen van deze vindplaats in functie van de daaropvolgende eventuele opgraving en dit per archeologisch niveau. Het is dus van belang dat de

bestudering van profielwanden resulteert in een gefundeerde onderbouwing van het aantal archeologische niveaus.

4.2 STRATEGIE

Binnen het 786 m² grote projectgebied wordt met dit onderzoek 17 m² onderzocht. De proefputten worden behandeld als een opgraving, waarbij ieder archeologisch niveau volledig wordt opgegraven en geregistreerd alvorens naar een volgend niveau te verdiepen. Met de werkputten wordt gehoopt een beter beeld te bekomen van de eventuele aanwezige archeologisch niveaus.

Sporen die tegen de wand van de proefputten worden aangetroffen, worden opgeschoond om de relatie met het profiel te documenteren. Alle sporen worden gefotografeerd en ingetekend. Indien het onderste niveau niet bereikt wordt, worden alle sporen gecoupeerd. Enkel in het onderste vlak wordt een selectie van de sporen gecoupeerd om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Wanneer het diepe sporen betreft, zoals bijvoorbeeld waterputten, dan wordt de diepte en de opbouw door middel van een boring achterhaald.

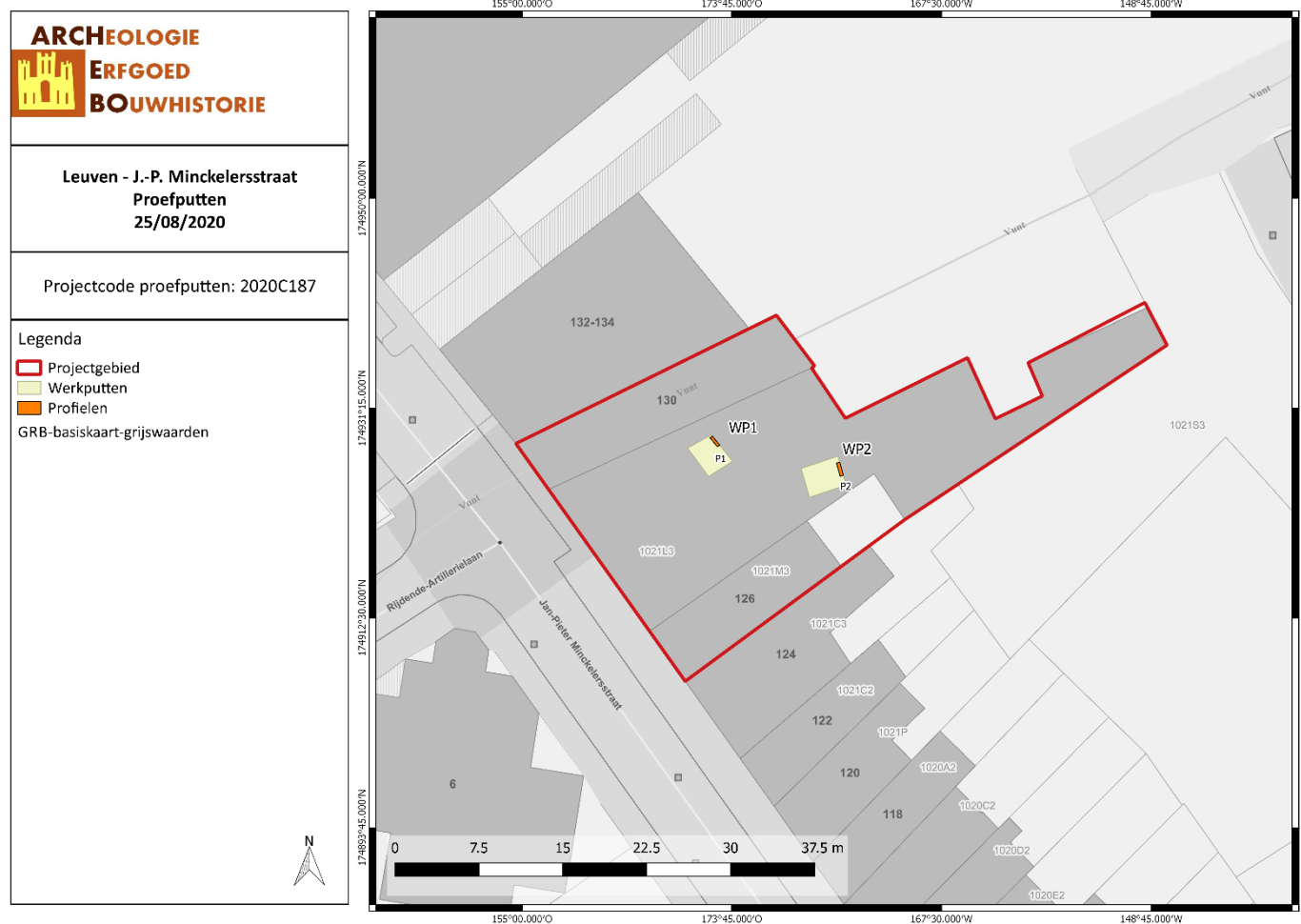
De werkputten en sporen worden met een metaaldetector gecontroleerd. In iedere werkput wordt minstens één profielwand bestudeerd. Indien er verschillen zitten binnen de profielwanden van dezelfde werkput, worden meerdere profielwanden bestudeerd. Indien dit nog niet volstaat, worden de bijkomende profielwanden verder bestudeerd, totdat er een gedegen inzicht wordt verkregen van de stratigrafische opbouw van het terrein. Ze worden opgeschoond, gefotografeerd, ingetekend en beschreven. De profielputten worden beschreven en bestudeerd.

Na het onderzoek worden de werkputten gedicht om verdere degradatie van eventueel aanwezige sporen te voorkomen. Indien kwetsbare sporen worden aangetroffen dan worden deze afgedekt, zodat ze bij vervolgonderzoek niet verder worden aangetast vooraleer ze verder onderzocht kunnen worden.

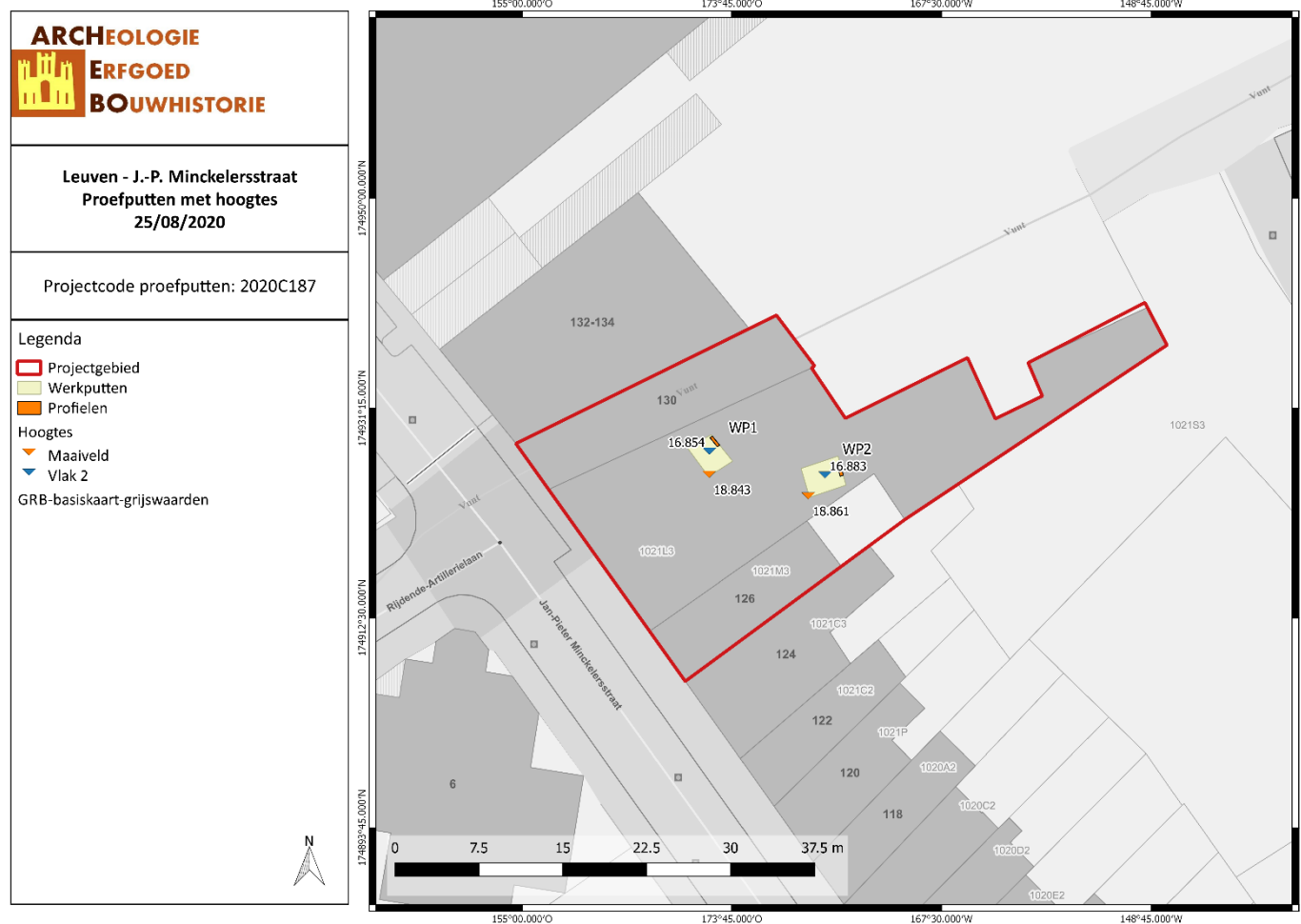
LEMI/F/1

Figuur 13: Overzicht van het terrein in zuidwestelijke richting (Archebo bvba, 2020)

LEMI/20/08/25/4 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Overzichtsplan (ARCHEBO bvba, 2020)

LEMI/20/08/25/5 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Overzichtsplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2020)

4.3 RESULTATEN PROEFPUTTENONDERZOEK

4.3.1 Landschappelijke profielen

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB (onder bebouwing) en is er op basis van het bureauonderzoek geen verwachting opgesteld naar de bodemopbouw. In elke werkput werd minstens één profiel opgeschoond en beschreven om zo uitspraken te kunnen doen over de stratigrafische opbouw van het terrein.

In werkput WP1 werd de noordoostelijke wand geregistreerd (profiel P1). De overige wanden vertonen een gelijkaardige opbouw. Onder een dik puinpakket (L1) van ca. 1,20 m werd lokaal een dun humusrijk/houtskoolrijk bandje (L2) aangesneden, ter hoogte van vlak 1. Hieronder bevindt zich een ca. 50 cm dik bruingrijs pakket (L3) van zandige leem met sporadisch houtskool en baksteen. In dit pakket werd eveneens een vrij recent scherfje teruggevonden (*cfr. infra*). Onder dit bruingrijs pakket is een lichtbruine laag (L4) van zandige leem aanwezig met eveneens sporadisch houtskool en baksteen. Ook komen in deze laag roestverschijnselen voor. Noch vondsten (bv. aardewerk), noch sporen werden er in deze laag aangetroffen. De laag (vlak 2) bevindt zich op ca. 16,85 m +TAW of ca. 2 m diep ten opzichte van het huidige maaiveld. Ten gevolge van veiligheidsredenen werd dan ook niet verder verdiept. Wel werd er vanuit dit vlak een boring gezet om de stratigrafische opbouw verder te onderzoeken. De lichtbruine laag bleek hierbij ca. 40 à 50 cm dik te zijn en bevindt zich bovenop een dun groengrijs kleirijk laagje dat op zijn beurt een zeer donker zwarte laag afdekt. Deze vrij losse zwarte laag wijst vermoedelijk op een beek- of grachtvulling en is dus mogelijk een relict van een vroegere loop van de naastgelegen Vunt.

LEMI/F/2

Figuur 16: Profiel P1 in WP1 (Archebo bvba, 2020)

BION/F/3

Figuur 17: Overzichtsfoto puinpakket, L1 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/4

Figuur 18: Overzichtsfoto Vlak 1, WP1 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/5

Figuur 19: Overzichtsfoto Vlak 2, WP1 (Archebo bvba, 2020)

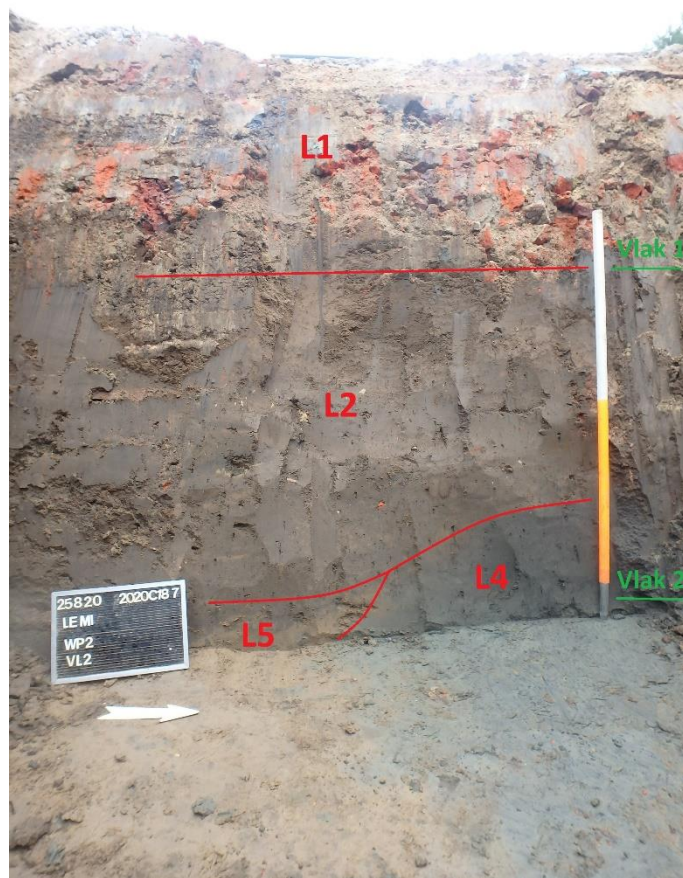

LEMI/F/6

Figuur 20: Boring vanuit Vlak 2, WP1 (Archebo bvba, 2020)

Ook in werkput WP2 werd de noordoostelijke wand geregistreerd (profiel P2). Hier werd eveneens onder een relatief dik puinpakket (L1) van ca. 80 cm een bruingrijs pakket (L2) van zandige leem aangesneden in vlak 1 (net zoals dit in werkput WP1 het geval is). Hier is het bruingrijze pakket tot ca. 1 m dik en bevat eveneens houtskool en baksteen. Onder deze bruingrijze laag werd -in vlak 2, op een diepte van ca. 2 m ten opzichte van het huidige maaiveld (16,88 m +TAW)- in de zuidelijke helft van de werkput een groene laag aangesneden (L4), terwijl in de noordelijke helft dezelfde lichtbruine laag (L5) werd aangesneden zoals in werkput WP1. In een boring die werd gezet ter hoogte van de lichtbruine laag bleek al snel dat de groene laag hieronder doorloopt. Beide lagen vertonen zeer sporadisch houtskool en baksteen. Ter hoogte van het profiel werd lokaal verdiept. Op ca. 30 à 40 cm onder vlak 2 werd de moederbodem aangesneden. Ook hier vertoont de bodem nog een groene kleur. Vermoedelijk is dit te wijten aan compactatie of reductie van de bodem door de aanwezigheid van de voor kort

gesloopte bebouwing. In de natuurlijk ondergrond zijn roestverschijnselen en mangaanspikkels aanwezig. De vermoedelijke beek- of grachtvulling die in werkput WP1 werd aangetroffen, werd in WP2 niet teruggevonden.

LEMI/F/7

Figuur 21: Profiel P2 in WP2 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/8

Figuur 22: Overzichtsfoto puinpakket, L1 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/9

Figuur 23: Overzichtsfoto Vlak 1, WP2 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/10

Figuur 24: Overzichtsfoto Vlak 2, WP2 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/11

Figuur 25: Boring vanuit Vlak 2, WP2 (Archebo bvba, 2020)

LEMI/F/12

Figuur 26: Verdiepen vanuit Vlak 2, WP2 (Archebo bvba, 2020)

4.3.2 Archeologische sporen & structuren

Er werden geen archeologische sporen, noch structuren aangetroffen tijdens het proefputtenonderzoek.

4.3.3 Vondsten

Tijdens het proefputtenonderzoek werden slechts één scherfje gevonden. Het betreft daarbij roodbakkend aardewerk dat met bruine glazuur voorzien is. Dit scherfje werd gerecupereerd uit de bruingrijze laag (L3) van werkput WP1. Dit aardewerk is vermoedelijk niet ouder dan de 18de/19de eeuw.

LEMI/F/13

Figuur 27: Scherfje uit L3, WP1 (Archebo bvba, 2020)

4.3.4 Stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefputtenonderzoek.

4.3.5 Conservatie

De bewaringstoestand van de vondsten is goed. De vondsten bevinden zich in een stabiele toestand waardoor er zich naar conservatie toe geen specifieke problematiek stelt.

4.3.6 Assessment metaaldetectie

Bij de metaaldetectie van de proefsleuven en de storthopen werden geen noemenswaardige vondsten aangetroffen.

4.4 INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHT GEBIED

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoord:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*
Algemeen kan gesteld worden dat de bodemopbouw bestaat uit verschillende antropogene lagen. De bovenste laag van ca. 80 tot 1,20 cm bestaat uit bouwpuin. Onder deze puinlaag

bevindt zich een relatief dikke laag dat bestaat uit bruینگrijze leem met sporadisch houtskool en baksteen, dat op zijn beurt een lichtbruine laag afdekt. Onder deze laag werd in werkput WP1 een dunne groengrijze, kleiige laag aangeboord met hieronder een donker zwarte laag dat vermoedelijk wijst op een beek- of grachtvulling. In werkput WP2 werd deze zwarte laag niet aangetroffen, maar bevindt zich naast en onder de lichtbruin laag een groene laag dat overgaat naar de natuurlijke moederbodem met roestverschijnselen en mangaanspikkels.

- *Zijn er nog archeologisch relevante niveaus aanwezig?*

Er is minstens één relevant archeologisch niveau aanwezig. Dit niveau bevindt zich op ca. 2 m diepte onder het huidig loopvlak, en dit ter hoogte van het aangelegde 'vlak 2' tijdens het proefputtenonderzoek. Uit de boringen blijkt dat er mogelijk nog een tweede archeologisch interessant niveau zich bevindt op ca. 2,30 à 2,40 m ten opzichte van het loopvlak waar in werkput WP1 een beek- of grachtvulling werd aangeboord.

- *Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte? Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig? En hoe onderscheiden ze zich?*

Tijdens het onderzoek in de vorm van proefputten werden geen sporen teruggevonden. Wel werden er meerdere antropogene lagen aangesneden. De bovenste lagen, tot op een diepte van ca. 2 m, bestaan enerzijds uit een recente puinlaag met hieronder een bruینگrijze laag dat op basis van het vondstenmateriaal ook relatief recent is (ca. 18de-19de eeuw). Onder de bruینگrijze laag is een eerste archeologische niveau. Het tweede archeologische niveau bevindt zich nog eens ca. 40 cm dieper, ter hoogte van de beek- of grachtvulling in werkput WP1.

- *Kan er een uitspraak gedaan worden over de indeling van de stad op deze plaats?*

Gezien er geen sporen, noch oudere muurresten werden aangetroffen lijkt er geen (of weinig) bebouwing aanwezig geweest te zijn binnen de contouren van het onderzoeksgebied voor de bouw van de voor kort gesloopte bebouwing. Ook het ontbreken van enige archeologische sporen en het zeer gering voorkomen van aardewerkmateriaal wijst op een lage gebruiksduur en het oppervlakkig gebruik van het terrein.

- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*

Er werden geen sporen aangetroffen tijdens het onderzoek. De potentiële impact van de geplande werken op de aangetroffen antropogene/archeologische lagen is vrij beperkt (zie Programma van Maatregelen).

- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*

N.v.t.

- *Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?*

N.v.t.

- *Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?*

N.v.t.

- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefputten een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*

N.v.t.

- *Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*
Er is minstens één archeologisch niveau bewaard, hoewel hier -ter hoogte van de proefputten- geen sporen in aangetroffen werden. De afwezigheid van sporen in de proefputten heeft geen bodemkundige verklaring.
- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*
N.v.t.
- *Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de bewoners gedurende hun gebruikperiode?*
N.v.t.
- *Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de ontwikkeling van Leuven?*
N.v.t.
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
 - o *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
N.v.t.
 - o *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
N.v.t.
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
N.v.t. (zie Programma van Maatregelen)
- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*
N.v.t.

4.5 POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING

Tijdens het proefputtenonderzoek werden er geen archeologische sporen aangetroffen. Wel werden er meerdere antropogene lagen aangesneden. De archeologisch relevante niveaus bevinden zich op ca. 2 m en meer ten opzichte van het huidige maaiveld. Langs de straatkant zijn er recente muren en een kelderniveau aanwezig die een negatieve impact gehad hebben op de bewaring van het archeologische niveau in deze zone. De nieuwbouw zal gezet worden op paalfundering die een beperkte bijkomende impact zullen hebben op het archeologische niveau. De bodemingrepen voor o.a. de fietsenstalling en groenaanleg in de achterliggende zone van het terrein zal slechts beperkt worden tot de bovenste 30 à 40 cm van de bodem en dus geen verstoring van het archeologische niveau teweeg brengen. Hier is dus *in situ* bewaring mogelijk, aangezien de archeologisch relevante niveaus zich pas op een diepte van minstens 2 m bevinden. Dit wordt verder uitgewerkt in het Programma van Maatregelen.

5 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Tijdens het proefputtenonderzoek werden er geen archeologische sporen aangetroffen. Wel werden er meerdere antropogene lagen aangesneden. De bovenste laag bestaat uit (recent) bouwpuin. Hieronder bevindt zich een bruingrijze laag dat vermoedelijk in de 18de-19de eeuw te situeren is en dit op basis van het schervenmateriaal dat in deze laag werd aangetroffen. Onder deze laag werd een eerste relevant archeologisch niveau aangesneden ('vlak 2'), dat zich op ca. 2 m diepte bevindt ten opzichte van het huidige maaiveld (ca. 16,85 m +TAW). Op dit niveau werd lichtbruine leem aangesneden. Deze lichtbruine laag is ca. 60 cm dik en dekt een beek- of grachtvulling af in werkput WP1 dat zich naast de huidige Vunt bevindt. Mogelijk is de beek- of grachtvulling een restant van een vorige loop van de Vunt. De lichtbruine laag kon evenwel niet gedateerd worden aangezien hier geen materiaal in aangetroffen werd.

6 SAMENVATTING

6.1 VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op het terrein zal door de opdrachtgever de huidige bebouwing en constructies slopen en verhardingen opbreken. Er wordt langsheen de straat een nieuwbouw opgetrokken. Op het achterliggende gebied wordt o.a. een terras, tuin, wandelpad en fietsenstalling voorzien.

Tijdens het proefputtenonderzoek bleek het terrein heel wat antropogene invloed gehad te hebben, waardoor de natuurlijke bodemopbouw niet meer aanwezig is. Dit is evenwel niet onverwacht, aangezien het projectgebied zich bevindt binnen het historisch stadscentrum en bijgevolg sinds lange tijd bebouwing gekend heeft.

Er werden tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem geen archeologische sporen aangetroffen. Wel werden er meerdere antropogene lagen aangetroffen. De bovenste laag bestaat uit (recent) bouwpuin. Hieronder bevindt zich een bruingrijze laag dat vermoedelijk in de 18de-19de eeuw te situeren is en dit op basis van het schervenmateriaal dat in deze laag werd aangetroffen. Onder deze laag werd een eerste relevant archeologisch niveau aangesneden ('vlak 2'), dat zich op ca. 2 m diepte bevindt ten opzichte van het huidige maaiveld (ca. 16,85 m +TAW). Op dit niveau werd lichtbruine leem aangesneden. Deze lichtbruine laag is ca. 40 à 50 cm dik en dekt een beek- of grachtvulling af in werkput WP1 dat zich naast de huidige Vunt bevindt. Mogelijk is de beek- of grachtvulling een restant van een vorige loop van de Vunt.

6.2 VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op het terrein zal door de opdrachtgever de huidige bebouwing en constructies slopen en verhardingen opbreken. Er wordt langsheen de straat een nieuwbouw opgetrokken. Op het achterliggende gebied wordt o.a. een terras, tuin, wandelpad en fietsenstalling voorzien.

Er werden tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem geen archeologische sporen aangetroffen. Wel werden er meerdere antropogene lagen aangetroffen.

7 BIBLIOGRAFIE

Publicaties:

Claesen J., Van Genechten B., Audenaert E. & Doucet A., 2019a: Archeologienota Leuven – Minckelersstraat, Archebo-Rapport 2019J181, Kortenaken

Claesen J., Van Genechten B., Audenaert E. & Doucet A., 2019b: Programma van Maatregelen Leuven – Minckelersstraat, Archebo-Rapport 2019J181, Kortenaken

Online bronnen:

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren, versie 4.0". Agentschap Onroerend Erfgoed, april 2019.

8 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2019) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	6
Figuur 4: Bestaande toestand (Jaspers – Evers Architects NV, 2019)	9
Figuur 5: Plan met inmeting van de bestaande kelders (Artois Landmeting 2018)	10
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	10
Figuur 7: Inplantingsplan (Jaspers – Evers Architects NV, 2019).....	11
Figuur 8: Funderingsplan (Jaspers – Evers Architects NV, 2019).....	12
Figuur 9: Niveau 0 (Jaspers – Evers Architects NV, 2019)	12
Figuur 10: Doorsnede BB (Jaspers – Evers Architects NV, 2019).....	13
Figuur 11: Doorsnede CC (Jaspers – Evers Architects NV, 2019).....	13
Figuur 12: Proefputtenplan op satellietbeeld (ARCHEBO bvba, 2019).....	16
Figuur 13: Overzicht van het terrein in zuidwestelijke richting (Archebo bvba, 2020)	18
Figuur 14: Overzichtsplan (ARCHEBO bvba, 2020)	19
Figuur 15: Overzichtsplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2020).....	20
Figuur 16: Profiel P1 in WP1 (Archebo bvba, 2020)	21
Figuur 17: Overzichtsfoto puinpakket, L1 (Archebo bvba, 2020)	22
Figuur 18: Overzichtsfoto Vlak 1, WP1 (Archebo bvba, 2020)	22
Figuur 19: Overzichtsfoto Vlak 2, WP1 (Archebo bvba, 2020)	23
Figuur 20: Boring vanuit Vlak 2, WP1 (Archebo bvba, 2020)	23
Figuur 21: Profiel P2 in WP2 (Archebo bvba, 2020)	24
Figuur 22: Overzichtsfoto puinpakket, L1 (Archebo bvba, 2020)	24
Figuur 23: Overzichtsfoto Vlak 1, WP2 (Archebo bvba, 2020)	25
Figuur 24: Overzichtsfoto Vlak 2, WP2 (Archebo bvba, 2020)	25
Figuur 25: Boring vanuit Vlak 2, WP2 (Archebo bvba, 2020)	26
Figuur 26: Verdiepen vanuit Vlak 2, WP2 (Archebo bvba, 2020)	26
Figuur 27: Scherfje uit L3, WP1 (Archebo bvba, 2020).....	27

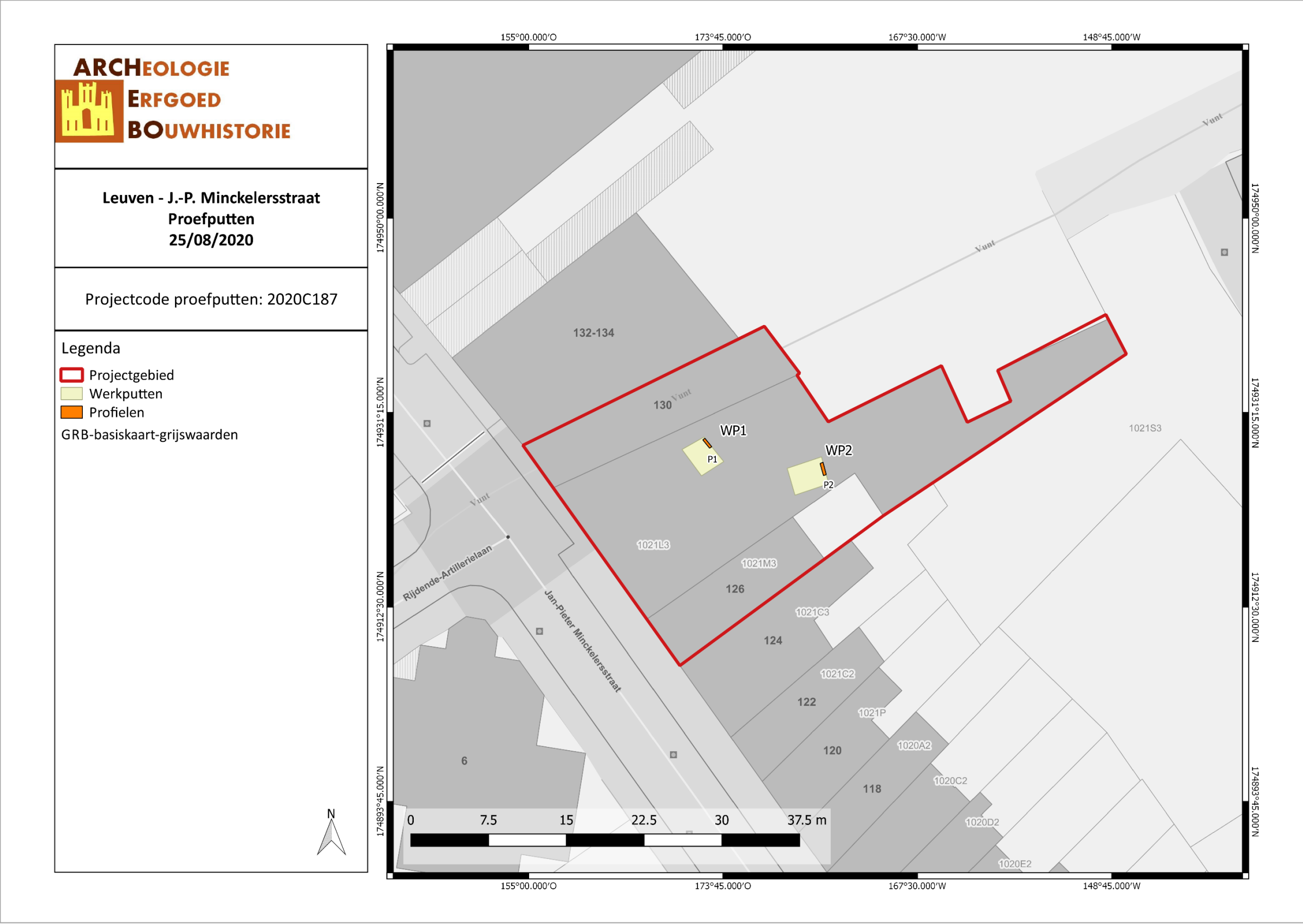
9 PLANNENLIJST

LEMI/19/12/05/1 - Digitale aanmaak.....	6
LEMI/19/12/05/2 - Digitale aanmaak.....	6
LEMI/19/12/05/3 - Digitale aanmaak.....	10
LEMI/20/08/25/4 - Digitale aanmaak.....	19
LEMI/20/08/25/5 - Digitale aanmaak.....	20

10 FOTOLIJST

LEMI/F/1.....	18
LEMI/F/2.....	21
BION/F/3.....	22
LEMI/F/4.....	22
LEMI/F/5.....	23
LEMI/F/6.....	23
LEMI/F/7.....	24
LEMI/F/8.....	24
LEMI/F/9.....	25
LEMI/F/10.....	25
LEMI/F/11.....	26
LEMI/F/12.....	26
LEMI/F/13.....	27

PLANNEN

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

Leuven - J.-P. Minckelersstraat

Proefputten met hoogtes

25/08/2020

Projectcode proefputten: 2020C187

Legenda

 Projectgebied

 Werkputten

 Profielen

Hoogtes

 Maaiveld

 Vlak 2

GRB-basiskaart-grijswaarden

The map displays a project area outlined in red, situated in Leuven along J.-P. Minckelersstraat. The area is divided into various plots, some of which are shaded in gray to indicate GRB-basiskaart-grijswaarden. Two work pits, WP1 and WP2, are marked with yellow squares and labeled with their respective elevations: 16.854 and 16.883. The map also shows the surrounding urban context, including the Vant canal and the Rijndende-Artillerieleaan. A scale bar at the bottom indicates distances from 0 to 37.5 meters. The map is framed by a coordinate grid with UTM coordinates (155°00.000'O, 173°45.000'O, 167°30.000'W, 148°45.000'W) and UTM Northing coordinates (174950°00.000'N, 174931°15.000'N, 174912°30.000'N, 174893°45.000'N).

SPORENLIJST

Er werd geen sporenlijst opgemaakt.

VONDSTENLIJST

Er werd geen vondstenlijst opgemaakt.